

Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2017. 5. sz.

Globális egészségügy

- Jelentés a globális egészségügyi költségekről – *Global health care outlook 2016*
- Harminc nemzetközi szervezet nyílt levele a WHO-hoz a Bill & Melinda Gates Foundation túlzott befolyásával kapcsolatban

Európai Unió

- Az EU munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi irányelveinek módosítása

Kardiológia

- Jelentés a szívsebészeti beavatkozásokról Németországban 2016-ban – *Deutscher Herzbericht 2016*

Gyógyszer

- Összezapás az amerikai gyógyszeriparban. Martin Shkreli visszavág
- Közvéleménykutatás az amerikai gyógyszeriparról
- Bejelentések a német gyógyszerbizottságnál 2016-ban
- A gyógyszerértékesítési piac helyzete Dániában
- A gyógyszerértékesítési piac helyzete Svédországban
- 36 európai ország egyharmadában már alkalmazzák az elektronikus receptet – Európai Egészségügyi Fogyasztói Index 2016

Ápolás, demencia

- Az Európai Geriátriai Társaság nyilatkozata az időskori elesések prevenciójáról és kezeléséről
- Az antidepresszánsok megduplázzák a csípőtörés kockázatát a demenciában szenvedőknél

Personalia

- David Cameron volt brit miniszterelnök az Alzheimer Research UK elnöke
- Sandra Frauenberger, Bécs egészségügyi, ápolási és szociális minisztere

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

***Jelentés a globális egészségügyi költségekről –
2016 Global health care outlook. Battling costs while improving care***
Deloitte

Kulcsszavak: globális egészségügyi, globális költségek, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Life-Sciences-Health-Care/gx-lshc-2016-health-care-outlook.pdf>

A globális egészségügyi kiadások 2020-ig mérsékelten, évente négy százalékkal növekedhetnek. Ez 23%-kal több mint 2015-ben.

Az ugyancsak expanzív globális gazdasági teljesítményhez viszonyítva ez nem tűnik drámainak. 2020-ban a bruttó GDP 10,5%-át fogják egészségügyi kiadásokra fordítani (2015: 10,4%).

A tanácsadó cég szerint a gyógyszeripar növekedése is hasonlóan alakul. 2016-ban a gyártók globális eladásai egymilliárd USD-re becsülhetők. A piac 2020-ig 4,4%-kal (1,3 milliárd USD-re) növekedhet.

A rekombinált hatóanyagok részpiacán 2010 és 2016 között a biotechnológiai készítmények forgalma több mint tizenegy százalékkal, 293,5 milliárd USD-re növekedett. Ez 2021-ig előreláthatóan 314,7 milliárd USD-re, hét százalékkal növekedhet.

A legnagyobb költségfelhajtók a szív- és érrendszeri, a rákos és a légúti megbetegedések, amelyekre 2020-ig előreláthatóan az egészségügyi kiadások 50%-a fog jutni. Meredeken növekedik a demenciás megbetegedések és a diabétesz görbéje is.

A demenciában szenvedők száma világviszonylatban 2015-ben 46,8 millió volt, 2030-ig pedig 74,7 millióra, majd 2050-ig 131,5 millióra növekedik. A prognózis szerint a diabétesz prevalenciája: jelenleg 415 millió eset, 2040-ig 642 millióra növekedik.

A Deloitte szerint egy új hatóanyag kifejlesztésének költségei 2010 és 2016 között egyharmaddal, 1,5 milliárd USD-re növekedtek. Ugyanezen időszakban a szabadalmi védelem alatt álló gyógyszerek piacán az eladási csúcserőtekek megfeleződtek és évente 394 millió USD-re csökkentek.

[Lásd még: *Global health care outlook*, 2016. 10. sz.]

***Harminc nemzetközi szervezet nyílt levele a WHO-hoz a
Bill & Melinda Gates Foundation túlzott befolyásával kapcsolatban***

Pharmabrief, Nr. 4 | Juni 2016

Kulcsszavak: globális egészségügy, Egészségügyi Világszervezet, Bill & Melinda Foundation

Forrás Internet-helye:

http://healthscienceandlaw.ca/wp-content/uploads/2017/01/Public-Interest-Position.WHO_.FENSAGates.Jan2017.pdf ;

http://www.bukopharma.de/uploads/file/Pharma-Brief/Einzelseiten/2016/Phbf2016_04_S3-6_Gates.pdf

Harminc nemzetközi egészségügyi szervezet keményhangú nyílt levélben fordult az Egészségügyi Világszervezethez a **Bill & Melinda Gates Foundation** fokozódó befolyásával kapcsolatban. Az aláírók kifogásolják, hogy az Egészségügyi Világszervezet az alapítványnak a **WHO Közgyűlésébe („World Health Assembly“)** való felvételét tervezi.

A **Bill & Melinda Gates Foundation** a globális egészségügy egyik legbefolyásosabb befektetője. Ez azonban a politikai agendára is hatást gyakorol: Az alapítvány a technikai megoldásokat helyezi előtérbe, az egészség szociális tényezőit, mint az egyenlőtlenség, a kirekesztés és az emberi jogok, messzemenően mellőzi. Az alapítvány támogatási politikája igazságtalan rendszereket konszolidál.

A Gates-Alapítvány az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság után a WHO harmadik legnagyobb önkéntes adományozója. Hozzájárulása a WHO legutóbbi kétéves költségvetéséhez 629 millió USD-t tett ki, ami a teljes költségvetés 14%-a. Ezek a források azonban többnyire projektekhez kapcsolódtak és nem álltak a szervezet általános feladatai finanszírozásának rendelkezésére.

A harminc szervezet nyílt levele súlyos érdekkonfliktusokra is rávilágít. Az alapítvány direkt részesedései mellett – többek között 873 millió USD a Walmart-nál – vagyonának egynegyedét a *Berkshire Hathaway Inc.* nagyberuházónál fektette be. Ez viszont egyebek között 17 milliárd USD részesedéssel rendelkezik a Coca-Colánál, márpedig az Egészségügyi Világszervezet célkitűzései között szerepel az egészségtelen élelmiszerek visszaszorítása.

A nyílt levél aláírói több forrás kikövetelésére látnak lehetőséget az alapítvánnyal folytatott vitával kapcsolatban. Az Egészségügyi Világszervezet szabadon rendelkezésre álló pénzügyi forrásai 2014-2015-ben a teljes költségvetés 29,4%-át tették ki. 70,6% projektekhez kapcsolódott.

Az EU munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi irányelveinek módosítása
Európai Bizottság

Kulcsszavak: munkahelyi biztonság, munkahelyi egészség, vegyi anyagok, rákkeltő anyagok, EU

Forrás Internet-helye:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:229:0023:0034:EN:PDF> ; <https://osha.europa.eu/hu/legislation/directives/directive-2004-37-ec-carcinogens-or-mutagens-at-work> ;
<https://osha.europa.eu/hu/legislation/directives/75> ;
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A31998L0024> ;
<http://www.reach-compliance.eu/greek/legislation/docs/launchers/launch-1998-24-EC.html> ;
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:330:0028:0036:EN:PDF> ;
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0148> ;
A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó európai irányelvek magyar nyelvű általános ismertetése:
<https://osha.europa.eu/hu/safety-and-health-legislation/european-directives>

Az Európai Bizottság napirendjén szerepel több munkavédelmi irányelv módosítása:

- 2004/37 EK Irányelv a munkájuk során rákkeltő anyagokkal és mutagénekkel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről,
- 98/24 EK Irányelv a munkájuk során vegyi anyagokkal kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről, valamint a
- 2009/148/EK Irányelv a munkájuk során azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről.

Konkréten olyan anyagokról van szó, mint a formaldehid, berrílium, kádmiium, hexavalens króm, nikkel. A megfelelő módosítási javaslatokat 2018 első félévében kell az Európai Bizottság elé terjeszteni. Becslések szerint Európában évente 160.000 személy hal meg foglalkozási betegségekben.

Jelentés a szívsebészeti beavatkozásokról Németországban 2016-ban –

28. Deutscher Herzbericht 2016

Deutsche Herzstiftung, 25, Januar 2017 (240 p.)

Kulcsszavak: kardiológia, szívsebészet, Németország

Forrás Internet-helye:

<http://www.herzstiftung.de/pressemappe-herzbericht-2016.html> ;

<http://www.herzstiftung.de/pdf/presse/herzbericht-2016-dhs-pm-2.pdf> ;

Cardiovascular disease in Europe: epidemiological update 2016,

European Heart Journal (2016) 37 (42): 3232-3245. DOI:

<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehw334> (Published: 14 August 2016):

<https://academic.oup.com/eurheartj/article/37/42/3232/2536403/Cardiovascular-disease-in-Europe-epidemiological> ;

A jelentés megrendelhető a Deutsche Herzstiftung honlapján:

<http://www.herzstiftung.de/herzbericht>

A szívbetegségek miatti halálozás Németországban összességében csökkent, az új megbetegedésekkel összefüggő kórházi fekvőbeteg kezelések száma növekedett. Európai összehasonlításban Németország a kiváló terápiás lehetőségek ellenére a halálozás tekintetében csak a középmezőnyhöz tartozik.

Egyre kevesebben halnak meg akut szívinfarktus, ischémiás szívbetegség és koronáriás szívbetegségek miatt. A következtetés: a szívelégtelenségben és szívritmuszavarokban szenvedő betegek száma növekedik, de a várható életkor is magasabb. Németországban 1990-ben a szívbetegségben elhalálozottak száma 21,15%-kal magasabb volt, mint 2014-ben (100.000 lakosra 324,8 vs. 256,1).

A szív- és érrendszeri megbetegedések és a koronáriás szívbetegségek miatti halálozás és a megbetegedés valószínűsége tekintetében nemzetközi összehasonlításban Németország helyzete minden mutató tekintetében rosszabb, mint a szomszédos országoké. A Német Kardiológiai Társaság elnöke azonban nem tartja hitelesnek a *European Heart Journal*-ban 2016-ban megjelent tanulmány eredményeit.

A szív- és érrendszeri megbetegedések életkor szerinti halálozási rátája (100.000 lakosra jutó halálozás) tekintetében Németország Görögország és Finnország mellett a középmezőnyben található. A halálozás tíz év leforgása alatti csökkentése Németországnak sokkal rosszabbul sikerült, mint Franciaországnak, Hollandiának, Spanyolországnak, vagy Nagy-Britanniának.

Egy további érdekes részlet: 2014-ben sokkal több nő halt meg szívbillentyű-rendellenesség miatt: 6.180 férfi versus 9.884 nő. A nemek közötti különbség váratlanul magas. Ez a szívritmuszavarok és a szívgyengeség tekintetében is így van. Ennek feltételezett oka az lehet, hogy a nők átlagosan hét-tíz évvel később betegednek meg valamilyen szívbetegségben, mint a férfiak.

A *Deutsche Herzstiftung* jelentésének összeállítására a kardiológiai, a szívsebészeti és a gyermekkardiológiai szakmai társaságok együttműködése keretében évente kerül sor.

Tájékoztatás:

Deutsche Herzstiftung e.V.

Pressestelle: Michael Wichert /Pierre König

Tel. 49-69/955128-114/-140

E-Mail: wichert@herzstiftung.de

koenig@herzstiftung.de

www.herzstiftung.de

[Lásd még: *Jelentés a szívsebészeti beavatkozásokról Németországban 2014-ben – Herzbericht 2014*, 2015. 9. sz.; 2016. 11. sz.]

Összecsapás az amerikai gyógyszeriparban. Martin Shkreli visszavág

DAZ.ONLINE, 27.01.2017, 07:15

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerárak, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<https://www.theguardian.com/business/2016/oct/28/martin-shkreli-daraprim-hiv-drug-price-hike-interview> ; <http://www.gq-magazine.co.uk/article/martin-shkreli> ; <https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2017/01/27/martin-shkreli-feuert-zurueck/chapter:1> ,

Martin Shkreli: https://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Shkreli ; http://hvg.hu/vilag/20151219_Martin_Shkreli_csalo_volt_a_gyogyszeripar ; <http://444.hu/2016/11/09/maris-van-1-dolog-amiert-jo-hogy-trump-nyert-martin-shkreli-betartotta-az-igeretet-es-elkezdte-streamelni-a-wu-tang-clan-egyetlen-peldanyban-letezo-lemezet>

Az Egyesült Államokban a gyógyszerárakról szóló vita újra meg újra fellángol. Miután az ágazat nyilvánosan elhatárolódott Martin Shkreli módszereitől, a fenegyerek ellentámadásba lendült és a maga részéről több gyógyszercég szemére vetette a magas gyógyszerárakat.

Martin Shkreli 2015-ben vált hírhedtté, amikor cége, a **Turing Pharmaceuticals** (<https://www.turingpharma.com/>) egy már régóta létező, a toxoplazmózis kezelésére szolgáló gyógyszer (a Pyrimethamin hatóanyagú Daraprim) árát egyik napról a másikra 5.000%-kal megemelte. Az Egyesült Államokon a felháborodás hulláma söpört végig, de ez általában a gyógyszer- és a biotechnológiai ágazatra is irányult, amelyet azzal vádoltak, hogy erkölcstelenül magas árakat kér termékeiért. A politika részéről ismétlődtek a gyógyszerárak megfékezésére irányuló üzenetek. Legutóbb Donald Trump a magas árak miatt „halálosztóknak” bélyegezte a gyógyszercégeket.

Az amerikai gyógyszeriparnak mindebből nyilvánvalóan elege lett. A **Pharmaceutical Research and Manufacturers of America (PhRMA)** (<http://www.phrma.org/>) ágazati szövetség több millió dolláros reklámkampányt indított, amelyben elhatárolódott Shkreli (a „kapucnis”) üzelmeitől.

Ám Shkreli nem tagadta meg önmagát. Jóllehet le kellett mondania a Turing Pharmaceuticals elnöki posztjáról és csalás vádjá miatt perben áll, azonnal reagált. Néhány órával a PhRMA-kampány bejelentését követően megnyitotta a <http://www.pharmaskeltons.com/> honlapot, amelynek nyilvánvaló célja a konfrontáció fenntartása.

Shkreli egy YouTube-Videón előszóban is visszavágott: Többek között az olyan cégeket bírálta, mint a Biogen, amely egy európai cégtől csupán az áremelés céljából vásárolta meg a sclerosis multiplex gyógyítására szolgáló készítményt, a Tecdifera-t. A Biogen egyik új készítménye a ritka betegségek körébe tartozó spinális izomatrófia kezelésére szolgáló Spinraza, amelynek listaára a kezelés első évében elérheti a 750.000 USD-t.

Közvéleménykutatás az amerikai gyógyszeriparról

The Harris Poll, Jan 17, 2017

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, közvélemény, közvéleménykutatás, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<http://www.theharrispoll.com/health-and-life/Pharma-Biotech-Patients-Over-Profits.html>

A **Harris Interactive** piackutató intézet felmérése szerint az amerikaiak mindössze kilenc százaléka véli úgy, hogy a gyógyszergyártó cégek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a betegek érdekeinek, mint saját profitjuknak. A megkérdezettek 12%-a válaszolta, hogy a gyógyszercégek felelősségről tesznek tanúbizonyságot és csak minden negyedik gondolja, hogy a gyógyszercégek pozitív szerepet töltenek be.

Az egészségügyi szektor egyéb területein más a helyzet: Az amerikaiak 45%-a szerint az egészségügyi szolgáltatók, orvosok, gyógyszerészek felelősségteljes munkát végeznek. A megkérdezettek fele válaszolta, hogy az orvosok és gyógyszerészek minőségi szolgáltatásokat nyújtanak, miközben a gyógyszercégekről csak 30% állította ezt. A megkérdezésből a biztosítási társaságok még rosszabbul jöttek ki.

A gyógyszercégekre vonatkozó kedvezőtlen eredmények elsősorban a magas gyógyszerárakkal függhetnek össze. Az Epipen-botrány még nem befolyásolhatta a megkérdezetteket, a felmérésre ugyanis 2016 nyarán került sor, az Epipen-botrány pedig csak ősszel tetőzött.

A reprezentatív felmérésben 1.000 felnőttkorú amerikai állampolgár vett részt. Miközben a gyógyszerészek számos területen jó eredményeket értek el, egy döntő kérdésben sereghajtókká váltak. A megkérdezettek mindössze 7%-a válaszolta, hogy a gyógyszerészek döntő szerepet játszanak az egészségügy nagy kihívásainak megoldásában. E kérdés tekintetében 55% szerint az orvosok és az ápolók, 47% szerint a betegek és a fogyasztók, 38% szerint a kormányzat, minden harmadik megkérdezett szerint pedig a gyógyszercégek és a kórházak töltik be a legfontosabb szerepet.

Miután Donald Trump első sajtókonferenciáján kitámadta a gyógyszercégeket, azt állítva, hogy azok „az emberölést is minden baj nélkül megússzák”, Ian Read, a Pfizer főnöke Davosban a Világgazdasági Fórumon megpróbálta megvédeni a mundér becsületét. Szerinte a gyógyszeripar rossz hírnevét számos szélesen elterjedt félreértés és előítélet mellett néhány fekete bárány okozza, mint a családjaival hírhedt hírhedtté vált hedge fund-menedzser, Martin Shkreli.

Bejelentések a német gyógyszerbizottságnál 2016-ban

DAZ.ONLINE 25.01.2017, 13:00

Kulcsszavak: gyógyszer, minőségügy, mellékhatások, panaszkezelés, Németország

Forrás Internet-helye: https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2017/01/25/meldungsrekord-bei-der-amk?utm_campaign=wochenschau&utm_source=20170128&utm_medium=newsletter&utm_keyword=article

A **Német Gyógyszerészek Gyógyszerbizottsága (Arzneimittelkommission der deutschen Apotheker – AMK)** közzétette 2016-ra vonatkozó jelentését. 2016-ban a bizottsághoz 4.584 gyógyszertártól 8.891 spontán bejelentés érkezett a gyógyszerek minőségi hiányosságaival és nem kívánt mellékhatásaival kapcsolatban. Legutóbb 1993-ban volt ennyi bejelentés. A bejelentések többsége (6.251) minőségi hiányosságokra vonatkozott.

A bejelentések 90%-a gyógyszerekre vonatkozott, ezek közül 1.632 vényköteles gyógyszer, 1.907 OTC-készítmény volt. Orvostechikai eszközökre vonatkozóan 641, élelmiszerekre vonatkozóan 201 bejelentés érkezett. Ez utóbbiak háromnegyede élelmiszerként besorolt táplálék-kiegészítő volt.

Minőségi hiányosságok: csomagolási hibák (42,4%), galenikus hiányosságok (24,8%), jelölési hibák (11,6%). 14 alkalommal (0,2%) jelezték hamisítás gyanúját, kevesebbet, mint az előző évben.

Nem kívánt mellékhatások: 2016-ban 2.640 nem kívánt mellékhatást jelentettek be (előző évhez viszonyítva: -36). Ez az összes bejelentés 30%-a volt. Ennek 5,1%-a (134) gyógyszerelési hiba volt. Valamelyest csökkent a gyógyszerzsubsztitúcióval összefüggő nem kívánt mellékhatások száma (151; 34%-os csökkenés).

2016-ban a gyógyszerészeti szaksajtóban 298 gyógyszerbizottsággal kapcsolatos hír jelent meg, kevesebb mint 2015-ben (311). E hírek 11%-a 75 gyógyszertártól származó 76 spontán bejelentésről szólt. További 733 tudósítás az érintett gyártóknak szóló, a kockázatok minimalizálását célzó korrektív intézkedést tartalmazott.

A gyógyszerbizottság jelezte, hogy a jövőben az orvostechikai eszközökre vonatkozó bejelentéseket közvetlenül a **Szövetségi Gyógyszerészeti és Orvostechikai Intézethez (Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte – BfArM)** kell továbbítani. A bizottság 2017-ben már nem is továbbíthatja az ilyen bejelentéseket. Kozmetikumok esetén a jövőben a gyártóhoz és az illetékes hatósághoz kell fordulni. A táplálék kiegészítők tekintetében pedig a jogszabályok betartását az adott szövetségi tartományok illetékes élelmiszerfelügyeleti hatóságai felügyelik.

Julia Borsch,

Apothekerin, Redakteurin DAZ.online

jborsch@daz.online

A gyógyszerértári piac helyzete Dániában

DAZ.ONLINE, 31. 01. 2017, 10:45

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerértárok, gyógyszerértári piac, Dánia,

Forrás Internet-helye:

https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2017/01/31/investitionsboom-im-apothekenmarkt?utm_campaign=kurzNach6&utm_source=20170131&utm_medium=newsletter&utm_keyword=article

A dán gyógyszerértári piacon robbanásszerű átalakulás megy végbe. Mióta másfél éve számos szabályozás feloldására került sor, 108 új gyógyszerértár nyílt.

Az elmúlt években a dán gyógyszerértári piacon bizonytalanság uralkodott. Egyre több politikai erő követelte a piac teljes deregulációját. Közben hol valamelyik kormány állt elő törvénytervezettel a gyógyszerértárok idegen és többes tulajdonának feloldásáért, hol a befolyásos Matas drogériálánc próbált lobbyzni azért, hogy gyógyszereket is forgalmazhasson. Ennek eredményeként a dán gyógyszerértári piac tulajdonképpen lefagyott. 2011 és 2014 között mintegy 80 millió DKK (10 millió EUR) beruházásra került sor. Új gyógyszerértárok nyitására nem került sor, a gyógyszerértárok területi eloszlása tekintetében pedig Dánia sereghajtóvá vált.

A gyógyszerértári rendszer modernizációjáról szóló törvénnyel a törvényhozó a liberalizációs törekvések és a gyógyszerértárok közötti kompromisszumra törekedett. Új gyógyszerértárat csak gyógyszerészek nyithatnak. Az egészségügy minisztériumnak továbbra is engedélyeznie kell minden egyes gyógyszerértár megnyitását. A gyógyszerészek csak hét filiával rendelkezhetnek. A filiáknak legalább 75 km távolságra kell lenniük a főgyógyszerértártól. A távolság mérésére térképen lineárisan kerül sor. Megtörténhet tehát, hogy egy-egy tulajdonos két filiája közötti távolság akár 150 km is lehet. A törvény meglepő módon nem rögzítette, hogy minden filiában folyamatosan gyógyszerésznek is tartózkodnia kell. Egy-egy gyógyszerértári egyesülés keretében csak minden harmadik üzletben kell folyamatosan gyógyszerésznek tartózkodnia.

A gyógyszerész szövetség az év elején tanulmányt tett közzé a gyógyszerértári piacnak a liberalizálás óta bekövetkezett alakulásáról. A hétfiliás szabály a gyógyszerértárok számának ugrásszerű növekedéséhez vezetett. A 108 új gyógyszerértár 35%-os növekedésnek felel meg. A gyógyszerértárok száma Dániában jelenleg sokkal gyorsabban növekedik, mint Svédországban és Norvégiában a komplett liberalizációt követően. Svédországban a parlament 2009-ben oldotta fel a gyógyszerértárok idegen és többes tulajdonának tilalmát és ezzel gyakorlatilag szétverte az állami gyógyszerértárláncot. A gyógyszerértárok száma két év leforgása alatt 34%-kal növekedett. Norvégiában a deregulációra már 2001-ben sor került, 2003-ig pedig a gyógyszerértárok száma 26%-kal növekedett.

A gyógyszerértári piac helyzete Svédországban
Germany Trade and Invest (GTAI) 2017. 01. 24.
DAZ.ONLINE, 02. 02. 2017, 06:55

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerértárok, gyógyszerértári piac, Svédország

Forrás Internet-helye:

<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/Trade/Maerkte/suche,t=schwedens-apothekenmarkt-hat-sich-nach-einer-phase-der-konsolidierung-beruhigt,did=1630046.html> ;
<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2017/02/01/schwedens-apothekenmarkt-hat-sich-beruhigt> ;

A svéd gyógyszerértári piac liberalizációja óta (2009) az addigi 930 állami gyógyszerértár nagyrésztét privát láncok és beruházók vásároltak fel. Szakértők szerint a gyógyszerértári piacon új szereplők megjelenése nem várható, mivel a gyógyszerértárok bevételi forrásai korlátozottá váltak.

Svédországban 2009-ben felszámolták az állam monopóliumát a gyógyszerértárok területén. Új korszak köszönhetett volna be, kiterjedt ellátó hálózattal és a verseny fellendülésével. Egy aktuális piaci jelentés szerint azonban a helyzet nem olyan rózsás. A **Germany Trade and Invest (GTAI)** külkereskedelmi ügynökség szerint a gyógyszerértárok száma 2015 végéig ugyan 46%-kal, 1.358 gyógyszerértári egységre növekedett, azok eloszlása azonban már gondokat vet fel. Miközben a déli nagyvárosokban a gyógyszerértárláncok gombamód szaporodnak, a ritkán lakott északon az ellátás alig javult.

A dereguláció során valóságos adok-veszek vette kezdetét. 2009-ben a korábbi állami Apoteket 930 filiája közül jó 200-at az Altor tőkebefektető társaságnak adtak el. Ezek Apotek Hjärtat néven folytatták tevékenységüket. Kereken 170 filiát (Kronans Droghandel gyógyszerértárlánc, 2013. óta Kronans Apotek) a finn Oriola-KD egyik joint venture cége és a Kooperativa Förbundet (KF) vásárolt meg. További csomagok a Segulah (Medstop gyógyszerértárlánc) beruházási csoporthoz, a Priveq Investment-hez és az Investor Growth Capital-hoz (Vardapoteket i Norden gyógyszerértárlánc) vándoroltak. Kereken 150 gyógyszerész állami támogatásban részesült filiáiknak egy franchise-modell keretében való további működtetéséhez. A gyógyszerértárok egyharmada az Apoteket-nél maradt.

2013-ban az idegen tulajdon tilalmának feloldásával azonnal elindult a gyógyszerértárok kézről-kézre adása. Az Oriola-KD átvette a Segulah 62 medshop-gyógyszerértárát. A Hjärtat megszerezte a Vardapoteket i Norden gyógyszerértárláncot, hogy azt majd később az ICA-nak adja tovább. A GTAI szerint ezzel az ICA kiskereskedő, amely egyébként a Cura Apoteket gyógyszerértárlánchoz tartozik, 30%-os piaci részesedéssel a svéd gyógyszerpiac legfontosabb privát szereplőjévé vált. Az Apoteket-re és az állam és privát

vállalkozások közötti franchise-ok formájában működő gyógyszerértékesítési csoportokra 40% jut. Jelenleg három lánc, az állami Apoteket, az Apotek Hjärtat és a Kronans Apotek a piac háromnegyedét uralja. A **Konkurrensverket** versenyhatóság szerint mindössze 10-15 gyógyszerész működik függetlenül, azaz valamilyen háttércsoport nélkül.

A svéd gyógyszerértékesítési láncok szerinti száma

<i>Gyógyszerértékesítési lánc</i>	<i>2010</i>	<i>2016 március</i>
Apotek Hjärtat1	256	-
Apoteket	345	374
Apoteksgruppen	150	173
Cura Apoteket / Apotek Hjärtat (1)	30	395
Kronans Apotek (2)	189	312
Lloyds Apotek (3)	50	80
Medstop (4)	63	-
Vardapoteket (5)	24	-
Andere	15	38
<i>Összesen</i>	<i>1.122</i>	<i>1.372</i>

A GTAI értesülései szerint a megfigyelők a közeljövőben nem számolnak új piaci szereplők megjelenésével. A gyógyszerértékesítési láncok bevételeit erőteljesen korlátozza a vényköteles gyógyszerek eladási árának szigorú korlátozása, másrészt a kereskedelem megnyitása az OTC-készítmények számára. Svédországban több mint 5.000 szupermarket, benzinkút és más kiskereskedő rendelkezik OTC-készítmények eladására való koncesszióval. Az Apoteket csak a saját gyógyszerértékesítési láncain kívül működtetett gyógyszerautomatákkal tud visszavágni, ahonnan szabadon vásárolható gyógyszerek vehetők ki.

A **Germany Trade and Invest** szerint 2015-ben a gyógyszerértékesítési láncok összforgalma jó 38 milliárd SEK (4,1 milliárd EUR) volt. Ennek kétharmada a vényköteles gyógyszerekre, 10%-a az OTC-készítményekre, 15%-a egészségügyi fogyasztási cikkekre jutott.

***36 európai ország egyharmadában már alkalmazzák az elektronikus receptet
Európai Egészségügyi Fogyasztói Index 2016 – Euro Health Consumer Index
(EHCI) 2016***

Health Consumer Powerhouse, 30 01 2017 (100 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, e-recept, Euro Health Consumer Index, Európa

Forrás Internet-helye:

<http://www.healthpowerhouse.com/en/> ,

<http://www.healthpowerhouse.com/publications/euro-health-consumer-index-2016/> ;

http://www.healthpowerhouse.com/files/EHCI_2016/EHCI_2016_report.pdf

A felmérésben résztvevő 36 európai ország egyharmadában már alkalmazzák az elektronikus receptet.

A ***Euro Health Consumer Index (EHCI)*** összeállítására 2005. óta a svéd „***Health Consumer Powerhouse***“ gondozásában kerül sor. Az elemzésben betegszervezetek és egészségügyi minisztériumok vesznek részt. Az idei kérdés: „Hozzájuthatnak-e a betegek országukban gyógyszereikhez, ha a receptet elektronikusan küldték a gyógyszertár részére?”

Tizenkét ország válaszolta, hogy náluk ez már valóság: Horvátország, Dánia, Észtország, Izland, Svédország, Finnország, Norvégia, Svájc, Hollandia, az Egyesült Királyság, Spanyolország és Macedónia. További négy országban az e-receptet korlátozottan alkalmazzák. Rejtély, hogy Olaszország miért válaszolt nemmel, hiszen ott már a receptek 90%-át elektronikusan küldik meg a gyógyszertárnak.

Az antibiotikum-fogyasztás európai összehasonlítása: Európában 1.000 lakosra naponta 22 definiált napi dózis jut antibiotikumokból. Legmagasabb a penicillinek aránya, ezeket követik a tetraciklinek, makrolidantibiotikumok, lincosamidek és streptograminek. Antibiotikum receptek tekintetében Európában Görögország az éllovas, ahol naponta 35 definiált napi dózist írnak fel. Hollandiában 16 definiált napi dózist írnak fel. Dániában a receptek kétharmadán penicillineket rendelnek.

Az elemzés egyik fejezete az európai országok gyógyszerpiacával foglalkozik. Az egy főre eső gyógyszerkiadásokra vonatkozó adatok 2014-ből származnak. A gyógyszerkiadások Svájcban a legmagasabbak, Szerbiában a legalacsonyabbak. A kutatók azt is mérték, hogy milyen gyorsan kerülnek piacra az új készítmények, mennyi sztatint írnak fel és mekkora a vényköteles gyógyszerekre felírt receptek aránya. Ebben a tekintetben Franciaország, Írország, Hollandia, Svájc és Németország helyzete a legkedvezőbb.

Összességében a legmagasabb pontszámot Hollandia és Svájc szerezte.

***Az Európai Geriátriai Társaság nyilatkozata
az időskori elesések prevenciójáról és kezeléséről***
European Geriatric Medicine, Dec 2016; 7(6): 519-525

Kulcsszavak: geriátria, időskorúak, elesés, csonttörés, Európai Geriátriai Társaság, Európa

Forrás Internet-helye:

[http://www.europeangeriatricmedicine.com/article/S1878-7649\(16\)30041-9/fulltext](http://www.europeangeriatricmedicine.com/article/S1878-7649(16)30041-9/fulltext) ; <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27299902> ,
https://www.researchgate.net/publication/303978088_A_comprehensive_fracture_prevention_strategy_in_older_adults_the_European_Union_Geriatric_Medicine_Society_EUGMS_statement

Az Európai Geriátriai Társaság (European Union Geriatric Medicine Society – EUGMS) és partnerszervezetei: az International Association of Gerontology and Geriatrics for the European Region (IAGG-ER), a European Union of Medical Specialists (EUMS), a Fragility Fracture Network (FFN), az International Osteoporosis Foundation (IOF) és a European Society for Clinical and Economic Aspects of Osteoporosis and Osteoarthritis (ECCEO) nyilatkozatot tettek közzé az időskori elesés és a csonttörés megelőzésével és kezelésével kapcsolatban az alapellátás keretében.

A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy gyakoriak a kompressziós csigolyatörések, amelyek az időskorúaknál olykor észrevétlenül maradnak. Időskorúak számára ajánlatos, hogy hátfájás, a testmagasság 5 cm-rel való csökkenése, vagy szignifikánsan fennmaradó kifózis esetén rendszeresen készíttessenek röntgenfelvételeket. A társaság szerint a röntgenorvosoknak a vertebrális deformitásokra vagy törésekre vonatkozóan rendelkezésükre álló adatok alapján azonosítaniuk kell azokat a betegeket, akik majd további szakorvosokhoz való beutalást igényelnek. A közösségekben élő 65 év fölötti személyek egyharmada és a 80 év fölöttiek fele évente legalább egy alkalommal elesik, 10%-uk pedig törést szenved.

***Az antidepresszánsok megduplázzák a
csípőtörés kockázatát a demenciában szenvedőknél***

International Journal of Geriatric Psychiatry, 2017 Jan;32(1):32-49.

doi: 10.1002/gps.4566. Epub 2016 Sep 5.

Kulcsszavak: időskorúak, demencia, Alzheimer-kór, antidepresszánsok, csípőtörés, Finnország

Forrás Internet-helye:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27593707> ;

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/gps.4566/pdf>

Egy finn tanulmány szerint az Alzheimer-kórban szenvedő, ápolási otthonban élő személyeknél az antidepresszánsok szedése megduplázza a csípőtörés kockázatát.

Az antidepresszánsokat korábban is a csonttörés magasabb kockázatával hozták összefüggésbe, a **University of Eastern Finland** új kutatása viszont pontosítja a tapasztalatot: az Alzheimer-kórban szenvedő és antidepresszánsokat szedő személyek körében a csípőtörések aránya magasabb, mint az Alzheimer-kórban nem szenvedőknél, ami azt jelenti, hogy ez a betegcsoport különös kockázatnak van kitéve.

A kockázat a kezelés kezdeti szakaszában volt a legmagasabb, de négy évvel később is magas maradt. Az összefüggés az elesés kockázatát esetleg növelő gyógyszerek és más tényezők, mint a csonttritkulás, a szocioökonómiai státusz, a pszichés megbetegedésekkel kapcsolatos kórtörténet kiszűrése mellett is fennállt.

A gyógyszercsoportok elemzése során mind a szelektív szerotoninvisszavétel-gátlók (SSRI gyógyszerek), a szelektív noradrenalin visszavétel gátlók (SNRI gyógyszerek) és a mirtazapin, egyaránt összefüggnek a csonttörés magas kockázatával, ám a noradrenalin visszavétel gátlók kiszűrése azt mutatta, hogy a kockázat ezeknél a legmagasabb.

A kutatás eredményei szerint az Alzheimer-betegeknél különösen óvatosan kell eljárni az antidepresszánsok felírása során. A szerzők ajánlása, hogy amennyiben az antidepresszánsokkal való kezelés mindenképpen szükséges, vegyék figyelembe az elesés további kockázati tényezőit.

**David Cameron volt brit miniszterelnök
az Alzheimer Research UK elnöke**
Alzheimer Research UK

Kulcsszavak: demencia, Alzheimer-kór, Alzheimer Research, David Cameron, Nagy-Britannia

Forrás Internet-helye: <http://www.alzheimersresearchuk.org/about-us/our-organisation/our-president/>

David Cameron volt brit miniszterelnök elvállalta a legnagyobb jótékonyági demenciakutatási szervezet, az Alzheimer Research UK elnöki funkcióját.

Egy interjúban kijelentette, hogy e minőségében mindent megtesz a demencia iránti közfigyelem felkeltéséért, pénzübeli támogatások megszerzéséért, a betegség elleni globális összefogás erősítéséért.

Cameron nem érkezik felkészületlenül a szervezet élére. Még miniszterelnöksége idején, 2012-ben ő indította el a ***Dementia Challenge*** programot, amelynek célja az ellátás javítása, demenciabarát közösségek megteremtése, a demenciakutatás fellendítése volt. Akkori szavaival: „a demencia az egyik legnagyobb kihívás, amellyel szembesülünk – és a társadalom többé nem engedheti meg magának, hogy tétlenül elmenjen mellette.”

Ezt követően, 2015-ben került sor a ***Prime Minister’s Challenge on Dementia 2020*** közzétételére, amely ambiciózus célkitűzéseket fogalmaz meg a kormány jövőbeli munkája számára, beleértve a kezelés 2025-ig terjedő átalakításának biztosítását.

Az Alzheimer’s Research UK teljes mértékben a kormányprogram mögé állt és támogatta az új kezelések bevezetését. 2014-ben Cameron támogatásáról biztosította a szervezet ***£100m Defeat Dementia*** kampányát.

Sajtójelentések szerint Nagy-Britanniában 850.000 személy szenved demenciában. Számuk 2025-ig egymillióra növekedhet. Az adatok szerint az érintettek 62%-a Alzheimer-demenciában szenved.

Sandra Frauenberger (50)
Bécs egészségügyi, ápolási és szociális minisztere

Forrás Internet-helye:

Részletesebb CV:

<https://www.meineabgeordneten.at/Abgeordnete/sandra.frauenberger>

Wikipédia: https://de.wikipedia.org/wiki/Sandra_Frauenberger

- 2017. január 27-től Bécs egészségügyi, ápolási és szociális minisztere
- 2015. 11. 24. - 2017. 01. Bécs nőpolitikai, oktatási, integrációs, ifjúsági és humánpolitikai minisztere
- 2007 - 2015 Bécs integrációs, nőpolitikai, fogyasztóvédelmi és humánpolitikai minisztere
- 2001 - 2007 Bécs Tartományi Gyűlés és Tanács tagja
- 1999 - 2007 A Magánalkalmazottak Szakszervezete (Gewerkschaft der Privatangestellten – GPA) nőpolitikai osztályának vezetője
- 1993 - 1999 GPA nőpolitikai titkár
- 1984 - 1993 GPA ifjúsági tagozat

Az Osztrák Szociáldemokrata Párt (SPÖ) és az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB) színeiben politizál.

[**Fogalommagyarázat:** Bécs város egyben szövetségi tartomány, a polgármester egyben tartományi miniszterelnök. A fenti szövegben a „**miniszter**” megnevezést az egyszerűség kedvéért használjuk a kevésbé értelmezhető „**hivatalvezető városi tanácsos**” („**Amtsführende Stadträtin**”) helyett.]

ELŐJEGYZÉSI LISTA:

A halálozások statisztikája Németországban 2015-ben

A szerződött orvosok keresete Németországban 2011 és 2014 között

Demencia és testmozgás

Szexualitás és demencia

Mi várható 2017-ben?

Svájc

- Autonómia és kapcsolat. Konferenciakötet
- A gyógyító és prevenciós szolgáltatások költségeinek alakulása 2002 és 2012 között (*Soziale Sicherheit* 2015. 6. sz.)
- Az új kórházfinanszírozás hatása a kórházi ellátások minőségére. Aktualizálás 2013 (*Obsan Bulletin*)
- Az időskorúak részére nyújtott átmeneti struktúrák kínálata és igénybevétele (*Obsan Dossier* 52)
- A szociális segélyek helyzete Svájcban (*Soziale Sicherheit* 2015. 6. sz.)
- A nem fertőző betegségek indikátorai Svájcban
- *Swiss Personalized Health Network (SAMW)*
- Longitudinális elemzés a krónikus betegekről (*Obsan Bulletin*)

Szociálpolitika:

- Jelentés az időskori biztosítás helyzetéről Németországban 2015-ben
- kutatási jelentés: az időskori gondoskodás elterjedtsége Németországban 2015-ben
- A nyugdíjkiadások alakulása Németországban
- Munkanélküliség és előrehozott nyugdíjazás az időskorúak körében Európában (*ZSR-Kompakt*)
- A csökkent keresőképeség miatti előrehozott nyugdíjazás biográfiai előzményei (*ZSR-Kompakt*)
- A szociális innováció gazdasági tényezői
- Jövedelmi egyenlőtlenségek és csúcsjövödelmek (IMK Report)

Rövidhírek (aleatorikusan):

Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)

Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)

Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)